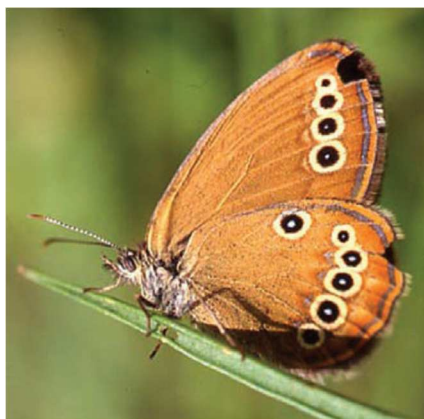

Coenonympha oedippus Fabricius, 1787 (močvarni okaš)

Vrsta *Coenonympha oedippus* pripada porodici *Nymphalidae* unutar reda *Lepidoptera* (leptiri). U Hrvatskoj je zabilježeno samo nekoliko nalazišta vrste u sjeverozapadnoj Istri, u okolici Buzeta i Buja. Higrofilna je vrsta koja obitava na vlažnim močvarnim livadama. Ženke jajašca polažu na različite vrste trava (*Poaceae*) roda *Poa* ili *Lolium*, šaševe (*Cyperaceae*) roda *Carex* i *Schoenus* te žutu peruniku *Iris pseudacorus* (*Iridaceae*), iz kojih se razvijaju zelene gusjenice. Odrasli leptiri su slabi letači te se uglavnom zadržavaju oko mjesta na kojem su izašli iz kukuljice. Iz tog razloga, kolonizacijski i migracijski potencijal vrste uvelike je nizak, što uzrokuje točkasti areal rasprostranjenja te potencijalnu ugroženost izoliranih populacija. Vrsta je u Hrvatskoj ugrožena ponajviše zbog fragmentacije staništa – močvarnih livada, isušivanja melioracijskim zahvatima te promjenama u gospodarenju staništem (prestanak ispaše i košnje) koje dovode do sukcesije i zarašćivanja staništa. Dodatni razlozi su porast procesa urbanizacije kojeg najčešće prati razvoj i izgradnja prometnica, upotreba insekticida u poljoprivredi te ilegalno sakupljanje leptira.

Nalazi se na Dodacima II i IV Direktive o staništima, a ciljna je vrsta na šest područja Ekološke mreže Republike Hrvatske, koji se svi nalaze u središnjoj Istri. Godine 2001. izrađen je Akcijski plan zaštite močvarnog okaša (*Coenonympha oedippus* Fabricius, 1787) u Istri u kojem su predložene mjere očuvanja. Prva od mjera – hitna zakonska zaštita vrste u Republici Hrvatskoj – provedena je početkom 2006., dok ostale mjere nisu provedene.

Predložene hitne mjere očuvanja podrazumijevaju čišćenje grmlja i drveća s lokaliteta pod utjecajem procesa sukcesije, košnju svih lokacija jednom godišnje u dogovoru s lokalnom zajednicom (obavezno nakon polovice rujna). Zbog odgođene košnje te gubitka na kvaliteti sijena, potrebno je razraditi princip poticaja za poljoprivrednike. Nadalje, između lokaliteta potrebno je stvoriti koridore koje bi prekinuli izolaciju te omogućili doticaj među subpopulacijama. Potrebno je provesti praćenje stanja, kao obvezu prema Direktivi o staništima, svake treće godine. Također, nužno je spriječiti aktivnosti koje bi mogle uzrokovati promjene hidrološkog režima na poznatim lokalitetima. Predlaže se stavljanje pojedinih područja: Sjeverna Istra (Zonte i Čepić polje), Vela Traba i Dolina Raše pod posebnu zakonsku zaštitu u kategoriju Posebnog rezervata.